

Resultat från inventeringar av kungsörn i Sverige 2007

Innehåll

1. INLEDNING	4
2. METOD	4
2.1. ORGANISATION	4
3. RESULTAT	5
4. LITTERATUR	9

Versioner

Rapporten är skriven av Viltskadecenter som har i uppdrag att årligen sammanställa länsstyrelsernas resultat från inventeringen av kungsörn.

Detta är version 1.0

Version	Utgivningsdatum	Förändring
1.0	2007-12-03	

Den här rapporten kan beställas från Viltskadecenter, 730 91 RIDDARHYTTAN, 0581 - 920 70, 69 73 35. Den kan även laddas ned som pdf från Viltskadecenters webbplats: www.viltskadecenter.se

1. Inledning

Riksdagen har beslutat att björn, järv, lo, varg och kungsörn skall finnas i så stora antal att de långsiktigt finns kvar i den svenska faunan och även kan sprida sig till sina naturliga utbredningsområden. I propositionen Sammanhållen rovdjurspolitik (prop. 2000/01:57), som har antagits av Riksdagen (protokoll 2000/01:88) anges olika mål för storleken på rovdjursstammarna. Målen uttrycks i *antal årliga förnygringar*, vilket för björn, järv, lo och varg innebär antal honor som föder ungar varje år och för kungsörn antal årliga *häckningar*. För kungsörn är miniminivån 600 årliga häckningar i landet.

Länsstyrelserna i län som omfattas av renkötselområdet har sedan 1996 haft det regionala ansvaret för inventeringen av kungsörn, liksom för björn, järv, lodjur och varg. Sedan 2002 har samtliga landets länsstyrelser detta ansvar. I denna rapport redovisas en nationell sammanställning av länsstyrelsernas inventeringsresultat beträffande antalet kända kungsörnhäckningar som registrerades 2007. Föreliggande rapport är inte en populationsuppskattning av Sveriges kungsörnsbestånd.

2. Metod

Viltskadeförordningen (2001:724) samt Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering av rovdjursförekomst utanför samebyar (NFS 2004:18) och Naturvårdsverkets föreskrifter och Allmänna råd om inventering samt bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar (NFS 2004:17) reglerar inventeringsverksamheten i detalj. I NFS 2004:17 och NFS 2004:18 anges bland annat vilka inventeringsmetoder och vilka kriterier som ska användas vid kvalitetssäkring och för att fastställa antalet häckningar.

Inventeringsarbetet är främst inriktat på att fastställa antalet häckande par av kungsörn. Fastställandet av antalet häckande par grundar sig på lokalisering av kungsörnsrevir och besök vid tidigare kända kungsörnsbon. Områden med tidigare kända häckningar av kungsörn besöks regelbundet under häckningssäsongen (mars – augusti). Därtill besöks i möjligaste mån områden som bedöms kunna hysa häckande kungsörnar, men där man sedan tidigare inte känner till något revir. En häckning bedöms som *Häckning med okänt resultat* om unge konstateras i boet före den 1 juni, varefter inget återbesök har gjorts, som *Lyckad häckning* om levande unge konstateras i boet efter 1 juni eller om flygg unge med minst en vuxen örn observeras i känt revir innan 15 september. En häckning bedöms som *Misslyckad häckning* om ingen unge, död unge, rötägg eller rötäggsrester konstateras i ett senare besök vid ett bo där det tidigare konstaterats ruvande fågel, ägg eller unge.

2.1. Organisation

Länsstyrelsernas ansvar för inventeringen omfattar planering, genomförande, dokumentation, sammanställning och utvärdering. Dokumentation av inventeringsarbetet ska ske i den nationella rovdjursdatabasen Rovdjursforum. Inventeringsarbetet beträffande kungsörn bedrivs i samarbete med de ornitologiska föreningarna – och i norr särskilt med kungsörnsgrupperna¹. I området väster om odlingsgränsen i Norrbottens och Västerbottens län och motsvarande fjäll och fjällnära områden i Jämtlands och Dalarnas län är det

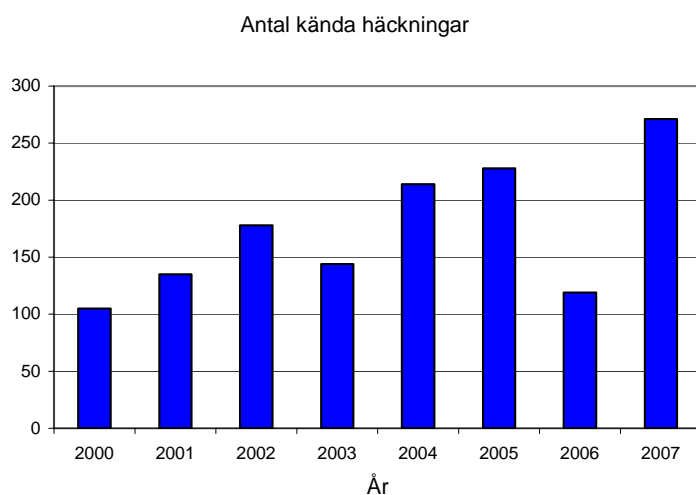
¹ Se <http://www.jaktfalk.nu/>

främst länsstyrelsernas fältpersonal som genomför fältarbetet. Öster därom samt i södra delen av landet är det främst de ornitologiska föreningarna som genomför fältarbetet på uppdrag av respektive länsstyrelse. Viltskadecenter gör den nationella sammanställningen av länsstyrelsernas inventeringsresultat.

3. Resultat

Totalt har 219 lyckade häckningar, 2 häckningar med okänt resultat samt 50 misslyckade häckningar registrerats under 2007 (tabell 1, figur 2). De sammanlagt 271 häckningarna fördelades på 13 län. Flest konstaterades i Norrbottens län (82) följt av Västerbottens län (62) och Jämtlands län (40). 75 % av häckningarna 2007 fanns inom renskötseområdet. Samma förhållande gäller för andelen lyckade häckningar (77 % fanns inom renskötseområdet).

Under åren 2000 – 2007 har antalet registrerade lyckade häckningar och häckningar med okänt resultat varierat mellan 105 och 271 (figur 1). Den generella ökningen av antalet registrerade häckningar beror till viss del på att kunskapen om var reviren och boplatserna finns har ökat. Kategorin *Misslyckade häckningar/avbrutna häckningar* började användas inventeringssäsongen 2005. Sådana häckningar räknades tidigare in i kategorin *Lyckade häckningar*.

Figur 1. Antal Lyckade häckningar, Häckningar med okänt resultat och Misslyckade häckningar registrerade av kungsörnsgrupperna och länsstyrelserna 2000 – 2007.

Källa: Länsstyrelserna och kungsörnsgrupperna

2006 var förhållandet mellan häckningar inom och utanför renskötseområdet ungefär detsamma som 2007. Det totala antalet häckningar i landet var dock betydligt lägre 2006. De besatta reviren 2006 utgör 81 % av reviren 2007, medan de häckande paren 2006 endast uppgår till 44 % av paren 2007.

På Gotland häckade mer än dubbelt så många kungsörnar 2007 som 2006. Av dessa misslyckades dock 6 häckningar, medan samtliga häckningar lyckades 2006.

Gävleborgs län redovisar 8 häckningar i 17 kända och kontrollerade revir. 2006 häckade inga kungsörnar alls i länet.

Västernorrlands län redovisar 17 häckningar, vilket är samma siffra som 2006. Skillnaden är dock att 2007 lyckades 14 av dem, medan endast en häckning lyckades i länet året innan.

Ett revir i Kronobergs län sträcker sig in i Hallands län. Detta redovisas av Halland, eftersom örnarna byggt bo på deras sida länsgränsen (deras tidigare boplats förstördes av stormar). Boet var dock dåligt placerat och häckningen misslyckades. Sannolikt byter örnarna boplats nästa år.

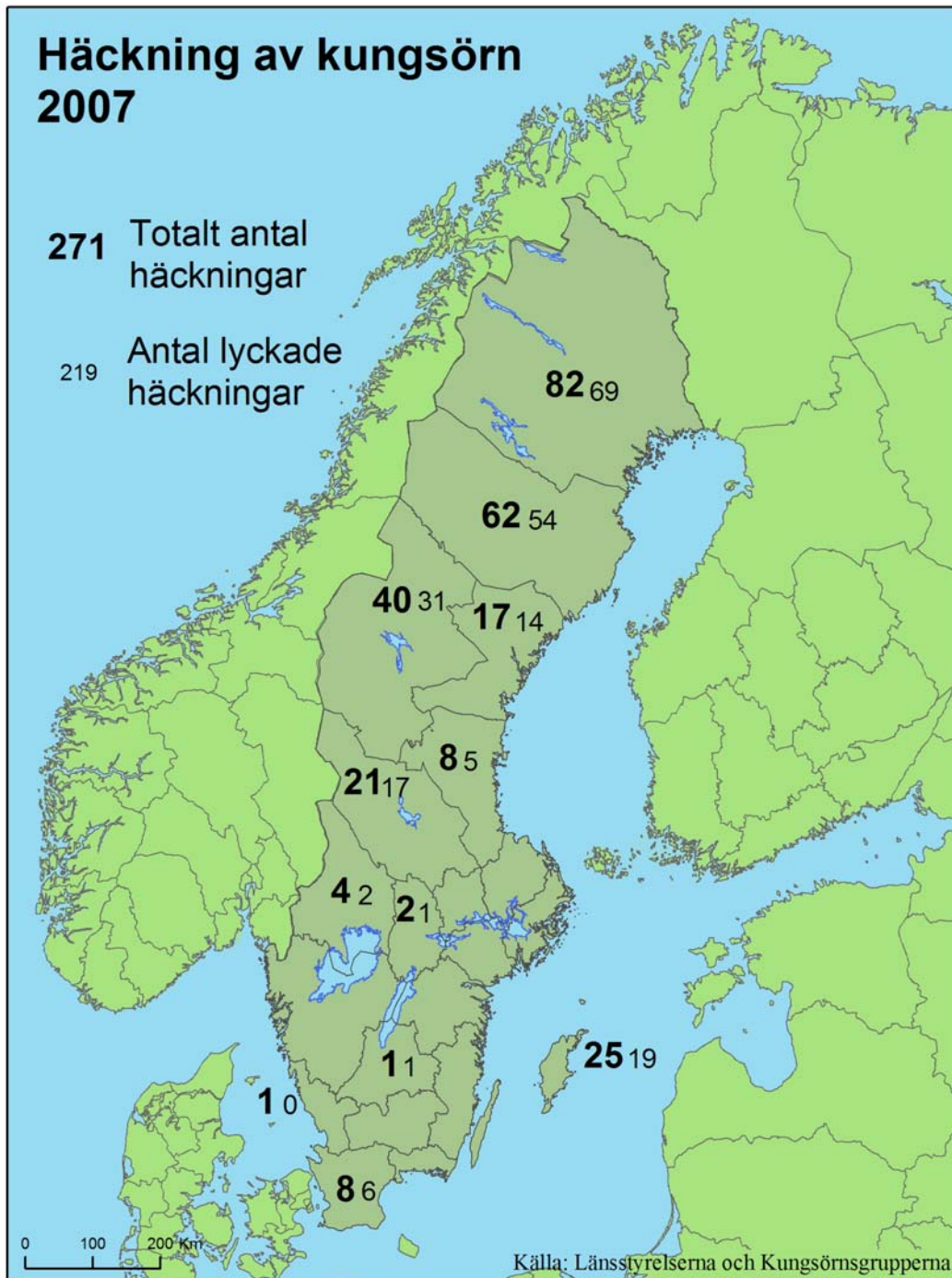
Mellan Östergötlands och Örebro län finns indikationer om parbildningar som rör sig över länsgränserna. En av de två häckningar som redovisas av Örebro härrör från ett sådant par.

Blekinge, Kalmar, Västra Götalands, Stockholms och Västmanlands län är nu de enda län som inte har några kända revir med kungsörnar.

Tabell 1. Antal lyckade häckningar av kungsörn, häckningar med okänt resultat och misslyckade häckningar inom och utanför renskötselområdet samt totalt i Sverige 2007.

Län	Antal häckningar			Totalt	Revir
	Lyckade	Okänt resultat	Misslyckade/ Avbrutna		Redovisade besatta revir
Stockholm	-	-	-	-	-
Uppsala	-	-	-	-	1
Södermanland	-	-	-	-	3
Östergötland	-	-	-	-	2
Jönköping	1	-	-	1	1
Kronoberg	-	-	-	-	2
Kalmar	-	-	-	-	-
Gotland	19	-	6	25	25
Blekinge	-	-	-	-	-
Skåne	6	-	2	8	8
Halland	-	-	1	1	2
Västra Götaland	-	-	-	-	-
Värmland	2	-	2	4	5
Örebro	1	1	-	2	2
Västmanland	-	-	-	-	-
Dalarna	17	-	4	21	38
<i>Varav i rensk.omr.</i>	3	-	1	4	10
Gävleborg	5	-	3	8	17
Västernorrland	14	-	3	17	49
<i>Varav i rensk.omr.</i>	11	-	3	14	33
Jämtland	31	-	9	40	65
Västerbotten	54	1	7	62	95
Norrbottn	69	-	13	82	144
Hela landet	219	2	50	271	459
<i>Varav i rensk.omr.</i>	168	1	33	202	347
<i>Varav utom rensk.omr.</i>	51	1	17	69	112

Källa: Länsstyrelserna och kungsörnsgrupperna

Figur 2. Totalt antal häckningar av kungsörn 2007. Siffran med fet stil anger totalt antal häckningar och den mindre siffran anger hur många av det totala antalet som är lyckade häckningar.

4. Litteratur

Resultat av 2007 års rovdjursinventering i Norrbottens län. Länsstyrelsen i Norrbotten. Dnr 502-17749-2006

Resultat från inventering av järv, lo, varg, björn och kungsörn i Västerbottens län 2007. Länsstyrelsen i Västerbotten. Dnr 502-8105-2007

Slutrapport: resultat från 2006-2007 års inventering av lodjur, järv, varg, björn och kungsörn i Jämtlands län. Natur i Jämtlands län, 2007:7. ISSN 1651-0577

Slutrapport för inventering av lodjur, järv, björn, varg och kungsörn i Västernorrlands län 2006-07. Länsstyrelsen i Västernorrlands län. Dnr 502-15726-07